

produs util pentru formarea și dezvoltarea personalității elevului ciclului primar în plan sociopsihomotric.

Implementarea *Agendei motrice* are ca scop deschide noi perspective de organizare a educației fizice școlare a elevilor claselor primare, prin încurajarea, adoptarea și promovarea unei abordări educaționale relativ noi, în care activitatea extracurriculară.

Referințe bibliografice:

1. Cadrul de referință al curriculumului național (2017). Chișinău.
2. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar (2018). Chișinău https://mecc.gov.md/sites/default/files/ghid_curriculum_primare_rom_5.pdf;
3. Legea cu privire la cultura fizică și sport nr. 330-XIV din 25.03.99
4. Grimalschi, T., Boian, I. (2012). Standarde de eficiență a disciplinei Educația Fizică. Chișinău: Lyceum.
5. Curriculum școlar clasele I-IV. Educația fizică (2010).
6. Curriculum național. Învățământ primar. Educația fizică. (2018). Chișinău.
7. Carp I., și coaut. (2006). Educația fizică pentru clasele 1-4: Ghid metodologic pentru profesori. Chișinău: Univers Pedagogic. 148 p
8. Grimalschi, T. și alții. (2010). Educație fizică. Curriculum școlar. Clasele I-IV. Ministerul Educației al Republicii Moldova. Chișinău.

<https://doi.org/10.52449.soh22.37>

STUDIUL CU PRIVIRE LA ASIGURAREA PROTECȚIEI COPIILOR ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI

Patraș Svetlana¹, doctorandă

¹Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *In order to improve the national regulatory framework as well as its implementation and international standards so that football can be a safe, positive and pleasant experience for all children, between May and September 2020 the National mapping study of key football actors and the analysis of the regulatory and policy framework regulating the protection of children in football, as well as the National assessment study of knowledge, attitudes and practices on the protection of children in football in the Republic of Moldova have been implemented in the Republic of Moldova and developed under the “Safe Football for Children in Moldova” project, implemented by the Moldovan Football Federation (FMF). Therefore, under the “Safe Football for Children in Moldova” project, a national child protection policy (child safeguarding) will be developed in Moldova.*

Keywords: *Child protection, violence in sports, code of ethics, parents, coaches, children.*

Actualitatea. Convenția Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului (în continuare CDC) în art. 19 stipulează obligația statelor de a lua toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare pentru protejarea copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare ori abuz fizic sau mental, de abandon sau de neglijare, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuzul sexual [1].

Sportul le permite copiilor să se distreze și să-și dezvolte încrederea în sine, abilitățile de lider și de jucător de echipă. Aceasta însă se poate întâmpla doar când bunăstarea copilului este pusă pe prim plan, este creată și dezvoltată o cultură, datorită căreia copilul este ascultat și respectat.

Securitatea copiilor într-un club sportiv/școală sportivă depinde de coerența și claritatea acțiunilor tuturor. Este important ca fiecare angajat al clubului sportiv/școală sportivă – director, antrenor, psiholog, lucrător medical sau paznic să înțeleagă gradul său de responsabilitate referitor la acțiunile violente, să cunoască cum trebuie să acționeze pentru a le stopa, iar toți cei implicați în procesul educațional și de antrenament, precum și personalul tehnic, să respecte prevederile documentelor și procedurilor instituției de învățământ aprobate, în vederea asigurării protecției copilului în fotbal (sport) [2, 3, 4, 5].

Uniunea Asociațiilor Europene de Fotbal (UEFA) își dorește ca fotbalul european să fie un mediu sigur, pozitiv și captivant pentru oricine, indiferent de vârstă, sex, etnie, statut social, religie, capacități sau nivel de implicare. Acest lucru este dublu important când sunt vizată copiii, având în vedere vulnerabilitatea lor. UEFA își asumă pe deplin sporirea nivelului de protecție a copilului în sport și, în special, în fotbal. Siguranța în sport se referă la prevenirea oricărei forme prin care copilul poate fi afectat negativ – emoțional, verbal, fizic sau sexual – în cadrul spațiilor în care face sport de performanță sau recreațional [6].

Politicile de protecție (eng. „safeguarding”) sunt extrem de importante și de necesare, întrucât vizează protejarea copiilor și a tinerilor care fac sport, apără integritatea organizațiilor sportive și promovează valorile sportului. Prin intermediul politicilor, practicilor și procedurilor sale, UEFA susține măsurile preventive de atenuare a riscurilor și acțiunile responsabile menite să asigure soluționarea eficientă a tuturor incidentelor.

Scopul cercetării. Studiul național de cartografiere a actorilor-cheie din domeniul fotbalului și de analiză a cadrului legal și de politici existent care reflectă protecția copiilor în fotbal.

Rezultatul cartografierii actorilor-cheie din domeniul fotbalului va fi un document care va lista organizațiile de stat și cele neguvernamentale care lucrează cu copiii, precum și grupuri de interese sau cluburi din domeniul fotbalului din Moldova. Documentul va clarifica mandatul acestor organizații în domeniul protecției copilului și va prezenta o imagine clară asupra actorilor implicați în fotbal în Moldova.

Studiul sociologic „Cunoștințe, atitudini și practici de protecție a copilului în fotbal” a avut ca scop evaluarea cunoștințelor, atitudinilor și practicilor (CAP) privind protecția copiilor în fotbal. Evaluarea CAP va viza copiii, părinții, antrenorii, arbitrii și alți profesioniști ce au tangențe cu fotbalul și sunt în contact cu copii [7].

Metodele de cercetare: *Studiul național de cartografiere a actorilor-cheie din domeniul fotbalului și de analiză a cadrului legal și de politici existent care reflectă protecția copiilor în fotbal.* Studiul va cuprinde două componente de cercetare – cartografierea organizațiilor care lucrează cu copiii și analiza cadrului normativ care reglementează protecția

copiilor ce practică sportul, fotbalul în special, pentru care vor fi aplicate metode calitative și cantitative de colectare a datelor primare. La realizarea cartografierii va fi aplicată metoda de colectare a datelor – cercetarea cantitativă la nivel de organizații de stat și neguvernamentale care lucrează cu copiii, precum și grupuri de interese sau cluburi din domeniul fotbalului din Moldova realizată pe bază de chestionar și analiză documentară.

Studiul național de evaluare a cunoștințelor, atitudinilor și practicilor (CAP) privind protecția copiilor în fotbal. Ca urmare a stării de urgență instaurată în Republica Moldova din luna martie 2020, din cauza pandemiei cu COVID 19, toate cluburile de fotbal și-au sistat activitatea pe o perioadă de circa 5 luni. În acest context, design-ul cercetării a fost ajustat la noile condiții, fiind determinată necesitatea colectării datelor în format online. Astfel, cercetarea s-a desfășurat în baza unui chestionar online autoadministrat structurat, aplicat prin intermediul platformei <https://docs.google.com>, instrumentul de cercetare fiind adaptat pentru fiecare categorie de respondenți (copil, părinte, antrenor).

Organizarea cercetării. Evaluarea CAP va viza copiii, părinții, antrenorii, arbitrii și alți profesioniști ce au tangențe cu fotbalul și sunt în contact cu copii. Studiul va evalua nivelul de cunoaștere, atitudinile și practicile legate de protecția copilului pe care le au toți angajații din fotbalul moldovenesc care intră în contact direct sau indirect cu copiii.

De asemenea, studiul va reflecta și opinia, viziunea copiilor care fac fotbal despre siguranța lor și protecția de orice formă de violență în cadrul cluburilor de fotbal. Evaluarea va reflecta și gradul de cunoaștere și eficiență a mecanismului de raportare a cazurilor de violență de către copii. Studiul va acoperi cel puțin 100 de copii (băieți și fete de vârstă diferită), părinții acestora și 50 profesioniști din fotbal care intră în contact direct sau indirect cu copiii care practică fotbalul.

Metodologia de cercetare va fi consultată și aprobată de către echipa de proiect. Acest studiu va oferi dovezi pentru o intervenție pe termen lung privind protecția copilului în fotbalul din Moldova. Rezultatul cartografierii actorilor-cheie din domeniul fotbalului va fi un document care va lista organizațiile de stat și cele neguvernamentale care lucrează cu copiii, precum și grupuri de interese sau cluburi din domeniul fotbalului din Moldova. Documentul va clarifica mandatul acestor organizații în domeniul protecției copilului și va prezenta o imagine clară asupra actorilor implicați în fotbal în Moldova.

Analizași interpretarea rezultatelor cercetării. Pentru a elabora politici speciale de protecție și siguranță în sport pentru copiii care practică diverse sporturi, este necesar a dezvolta programe de formare pentru specialiști, antrenori, a crește gradul de informare a tinerilor, a le asigura dreptul la participare și, nu în ultimul rând, a promova schimbul internațional de bune practici pe tematica protecției copiilor în sport [9].

Studiul a evidențiat necesitatea intervențiilor în asigurarea protecției copiilor în sport/fotbal. Atât părinții, antrenorii, cât și managerii au necesitatea de a îmbunătăți baza tehnico-materială a clubului, îmbunătățirea infrastructurii, fortificarea capacităților și

abilităților profesionale ale antrenorilor, precum și desfășurarea activităților educative pentru copii care să promoveze nonviolența etc.

Rezultate. Studiul realizat a urmărit scopul determinării rolului tehnologiilor pedagogice în protecția copilului ce practică sportul. Studiul sociologic „Cunoștințe, atitudini și practici de protecție a copilului în fotbal”, a avut ca scop evaluarea cunoștințelor, atitudinilor și practicilor (CAP) privind protecția copiilor în fotbal. Rezultate sunt prezentate în Tabelele 1, 2 și 3.

Tabelul 1. Structura eșantionului la copii (n = 204)

		Număr	%
Genul copilului	Masculin	174	85,3%
	Feminin	30	14,7%
Vârsta copilului	10-11 ani	44	21,6%
	12-13 ani	64	31,4%
	14-15 ani	60	29,4%
	16-17 ani	36	17,6%
Experiența în fotbal	1-2 ani	41	20,1%
	3-4 ani	58	28,4%
	5-6 ani	54	26,5%
	mai mult de 7 ani	51	25,0%
Mediu de reședință	Urban	126	61,8%
	Rural	78	38,2%
Regiunea	Chișinău	75	36,8%
	Nord	46	22,5%
	Centru	47	23,0%
	Sud / Sud Est	36	17,6%
Total		204	100,0%

Astfel, din totalul celor 204 copii intervievați, 85,3% (174) sunt de gen masculin, iar 14,7% (30) de gen feminin, circa 22% dintre ei au vârsta de 10-11 ani, iar 31,4% - 12-13 ani, copiii cu vârstele de 14-15 ani constituie 31,4%, iar cei de 16-17 ani - doar 17,6%. O pondere mai mare au copiii din mediul urban – 61,8%, în special din mun. Chișinău – 38,2%, din celelalte regiuni ale țării ponderea copiilor care au participat la studiu este de aproximativ 20%.

Structura eșantionului de părinți. Lipsa datelor statistice cu privire la caracteristicile demografice ale părinților ai căror copii practică fotbalul a creat dificultăți în calcularea unui eșantion reprezentativ de părinți. Astfel, din totalul celor 75 părinți intervievați, 42,7% (32) sunt de gen masculin, iar 57,3% (43) de gen feminin, circa jumătate (53,3%) dintre ei au vârsta de 30-39 ani, iar 46,7% au vârsta mai mare de 40 ani. Peste 60% dintre părinții care au participat la studiu au studii superioare și tot atâția sunt din mediul urban. Peste 80% dintre părinți au doar câte un copil care practică fotbalul, iar peste 90% dintre părinți au menționat că copilul care practică fotbalul în familia lui este de gen masculin. Cei mai mulți părinți au copii care practică fotbalul de 5-6 ani (33,7%), (Tabelul 2).

Tabelul 2. Structura eșantionului de părinți (n = 75)

		Număr	%
Genul părintelui	Masculin	32	42,7%
	Feminin	43	57,3%
Vârsta părintelui	30-39 ani	40	53,3%
	Peste 40 ani	35	46,7%
Studiile părintelui	Studii medii / profesional tehnice	27	37,0%
	Studii superioare	46	63,0%
Numărul de copii în familie care practică fotbalul	1 copil	62	82,7%
	2 copii	13	17,3%
Mediul de reședință	Urban	50	66,7%
	Rural	25	33,3%
Regiunea	Nord	29	38,7%
	Centru	28	37,3%
	Sud / Sud - Est	18	24,0%
Total		75	100,0%

Structura eșantionului de antrenori. Eșantionul de antrenori (Tabelul 3) a fost structurat la nivel național în baza următoarelor criterii: genul antrenorului, experiența de muncă în domeniul fotbalului, vârsta/genul copiilor pe care îi antrenează, tip de licență și mediul de reședință.

Tabelul 3. Structura eșantionului de antrenori (n = 57)

		Număr	%
Genul	Masculin	51	89,5%
	Feminin	6	10,5%
Vârsta	25-35 ani	24	42,1%
	Peste 35 ani	33	57,9%
Experiența de muncă	Până la 10 ani	34	59,6%
	Mai mult de 10 ani	23	40,4%
Tipul licenței deținute	UEFA / C	27	47,4%
	B / A / Pro	21	36,8%
	Nu are licență	9	15,8%
Numărul echipelor antrenate	O echipă	20	35,1%
	Două sau mai multe echipe	37	64,9%
Genul copiilor	Doar băieți	38	66,7%
	Doar fete / Atât fete cât și băieți	19	33,3%
Vârsta copiilor	Anul nașterii 2002-2005	29	50,9%
	Anul nașterii 2006-2009	28	49,1%
Mediul de reședință	Urban	35	61,4%
	Rural	22	38,6%
Total		57	100,0%

În acest context, din totalul celor 57 antrenori intervievați, 89,5% (51) sunt de gen masculin, iar 10,5% (6) de gen feminin. Puțin mai mult de jumătate (57,9%) dintre ei au vârsta de peste 35 ani, iar 42,1% au vârsta cuprinsă între 25-35 ani. Circa câte 60% dintre

antrenori au o experiență de până la 10 ani (59,6%) și sunt din mediul urban (61,4%), iar câte circa 2/3 din antrenori lucrează cu câte 2 sau mai multe echipe (64,9%), și în special echipe de băieți (66,7%).

Concluzii generale și recomandări

1. Analiza literaturii de specialitate și practica de lucru a antrenorilor permite să menționăm că protecția copiilor care practică fotbalul este un subiect de actualitate pentru lumea fotbalistică la nivel mondial și național, fiind dezvoltate până în momentul de față setul de instrumente de implementare a politicii de protecție a copiilor. Bunele practici ale FIFA și UEFA urmează a fi adaptate și implementate la nivel național. Eforturile de instituire a unei politici de protecție a copiilor în fotbal necesită a fi conjugate, creându-se, în final, un mediu prietenos și sigur pentru copii.

2. În opinia copiilor, antrenorul este principala persoană din cadrul clubului în care au încredere. Totodată, în caz de nesiguranță, în cadrul clubului doar 4,4% dintre copii s-ar adresa după ajutor responsabilului de protecția copilului și 0,5% ar apela Serviciul Telefonul Copilului. În același timp, 6,4% dintre copii nu întreprind nimic, fapt explicat prin lipsa cunoștințelor cu privire la siguranță și protecție.

3. Marea majoritate a părinților (78,7%) și antrenorilor (79%) consideră foarte importantă prezența responsabilului de protecția copilului, în timp ce doar aproximativ a zecea parte dintre părinți ar discuta cu acesta incidentele în care nu se asigură protecția copilului. Gradul de adresabilitate a antrenorilor către responsabilul de protecția copilului este destul de scăzut, inclusiv către organele abilitate de protecția copilului.

4. La nivel de informare cu privire la politica de protecție în cazul antrenorilor, mai mult de 71,0% au indicat informarea despre siguranța copiilor în fotbal, cel mai des fiind informați la școala de antrenori (78,9%) și clubul de fotbal (73,7%). Totodată, 10,5% din antrenori nu au participat niciodată la activități de informare. Administrațiile cluburilor organizează activități de informare pentru antrenori în peste 74,5% din cazuri, pentru copii – 67,3% din cluburi, pentru părinți – 38,2% din totalul cluburilor eșantionate.

Referințe bibliografice:

1. Convenția cu privire la drepturile copilului adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 22 noiembrie 1989, Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.408-XII din 12 decembrie 1990; <https://www.unicef.org/moldova/media/1401/file/Conventia-cu-privire-la-drepturile-copilului.pdf>

2. Strategia pentru protecția copilului pe anii 2014-2020 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 434 din 10.06.2014; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=18628&lang=ro

3. Codul Educației nr. 152 din 17.07.2014; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110112&lang=ro

4. Hotărârea Guvernului nr. 270 din 08.04.2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea,

asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=18619&lang=ro

5. Planului de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei pentru protecția copilului pe anii 2014-2020 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 835 din 04.07.2016; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=93739&lang=ro

6. Child safeguarding toolkit for UEFA member associations; <https://uefa-safeguarding.eu/child-safeguarding-toolkit-uefa-member-associations-english>

7. Gagea, A. (1999). Metodologia cercetării științifice în educație fizică și sport, Editura Fundației „Romania de Maine”, București;

8. Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020” aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 944 din 14.11.2014; https://mecc.gov.md/sites/default/files/1_strategia_educatia-2020_3.pdf

<https://doi.org/10.52449.soh22.38>

IMPORTANȚA MOTIVAȚIEI ȘI ÎNVREDERII DE SINE PENTRU CREȘTEREA PERFORMANȚEI SPORTIVE LA COPIII-ÎNOTĂTORI DE 9 – 10 ANI

Petre Dan Ionuț¹, doctorand

Rîșneac Boris², dr., prof. univ.

Nedelcu Răzvan Ioan³, doctorand

^{1,2,3}Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *Along the way of training swimmers, but especially in the early stages of training and accumulation, in the current conditions in which the technical problems no longer hide miraculous secrets, the coaches' attention will be focused on how to achieve the development of motor skills through physical training, superior quality, but also the child's motivation. Playing a sport can help a child become more confident in his or her abilities. By practicing and working to become better at any activity, their level of confidence will increase. Over time, this confidence will extend to other areas of activity outside of sports, such as studies or personal life.*

Keywords: *motivation, sports performance, swimming.*

Introducere

În studiul de față am plecat de la ideea conform căreia motivația copiilor pentru practicarea unui sport este foarte importantă în condițiile în care studiile de specialitate arată că mai mult de 30% din populația României este obeză. Exercițiile fizice sunt necesară de la vârste mici până la bătrânețe, fapt evidențiat în diferite studii și cercetări [3, 17].

Motivația reprezintă un factor determinant pentru practicarea înotului și realizarea performanțelor sportive. Dacă nu există motivație, copiii de 9-10 ani nu ar reuși să facă față efortului din antrenamentul sportiv și să își perfecționeze capacitățile motrice. Stimularea motivației rămâne o artă care ține de măiestria și harul antrenorului.

Motivația pentru practicarea înotului este o problemă în contextul în care lipsa acesteia, în orice acțiune, va scădea randamentul oricărei activități, fie că e vorba de o motivație intrinsecă sau extrinsecă. În paralel, sporirea motivației va duce la creșterea eficienței în